

JÓZEF NYKA O TOMU ČESNU IN KUMBAKARNI:

»TAKŠNEGA VZPONA ŠE NI BILO!«

Ljubljanska radijska postaja posveča na vseh svojih programih veliko pozornost planinstvu in alpinizmu, največje dogodke teh dejavnosti pa spremlja celo neposredno ali takoj, ko se njihovi akterji vrnejo domov.

Veliko pozornost je med drugim posvetila vzponu Toma Česna na vrh Kumbakarne v Himalaji.

Ker pa pogosto več velja, če dejanje ocenijo tujci, ljudje od zunaj, ki čustveno ali nacionalno niso nikakor prizadeti, so za takšno mnenje vprašali Józefa Nyko iz Varšave, urednika poljske gorniške revije Taternik, sicer pa enega od najbolj vnetih sodelavcev večine alpinističnih revij na svetu, tudi Planinskega vestnika. Józef Nyka je bil v mlajših letih izvrsten alpinist z nekaterimi odmevnimi vzponi v evropskem merilu, zdaj pa sodi med najpopolnejše svetovne poznavalce himalajskih dosežkov ter alpinizma in plezanja nasploh.

Po telefonu se je z urednikom Taternika pogovarjal novinar Matej Šurc. Józef Nyka pa mu je konec maja povedal o Česnovem vzponu na Kumbakarno naslednje:

»Sicer ne poznam vseh podrobnosti o vzponu Toma Česna, vendar mu že zdaj iz vsega srca čestitam za njegov izreden dosežek. Zelo sem vesel, da je uspel in da je z njim zdaj vse v redu.

Letošnja himalajska sezona je bila zelo zanimiva. Od 30. aprila do 2. maja je sovjetskim alpinistom uspel imeniten podvig; prečili so namreč pogorje Kangčendzenge in osvojili štiri njene glavne vrhove. Dvo-dnevni vzpon je poznavalce nedvomno presenetil, kajti prečenje, kakršnega so opravili Sovjeti — torej na klasičen način z višinskimi tabori, številnim moštvom, z uporabo dodatnega kisika, pritrjevanjem vrvi itd. — zahteva najmanj petdnevno plezanje.

Uspeh Toma Česna pa je nekaj popolnoma drugega. Gre za moderen način vzpona brez vsakršne tuje pomoči, zanašajoč se zgolj na lastne sposobnosti. Seveda moramo tudi omeniti, da severna stena Kumbakarne med alpinisti slovi kot ena izmed najbolj zastrašujočih alpinističnih ciljev na svetu, ki od alpinista zahteva zares skrajne fizične sposobnosti.

Leta 1982 je v njej poskušal tudi Francoz Pier Belgenes, član skupine Droite Montagnes. Takole pravi: »To je moja najtežja preizkušnja v Himalaji. Stena je zares kruta. Nihče od nas še ni videl tako ogromne, previsne in hladne stene. Takrat je bil oktober in vanjo sploh ni posijalo sonce, razen tri ali štiri ure na dan v taboru ena. Vrhnjih tisoč metrov stene je

podobnih severni steni Cime di Lavaredo v Dolomitih, vendar s to razliko, da je zadnjih petsto metrov v steni Kumbakarne še bolj previsnih.«

Tako torej pravi naš francoski prijatelj Pierre Belgenes.

Osebnostno menim, da je vzpon Toma Česna v tem trenutku morda najboljši dosežek v Himalaji doslej. Hkrati se zdi, da je to v vsakem primeru tudi najbolj neustrašno dejanje sodobnega himalajizma. Preprosto — ne najdem mu primerjave. Takšnega solo vzpona do danes v Himalaji ni opravil še nihče. Zame je Tomo Česen eden od najpopolnejših alpinistov sedanjega časa. Odlikuje ga izredna psihična in fizična sposobnost, zato je dosegel že takšna na videz nemogoča dejanja, kot je smer No Siesta v Alpah ali desni steber v K2.

Njegov zadnji dosežek, prvenstvena smer v severni steni Kumbakarne, je name napravil resnično globok vtis in nestrno pričakujem podrobnejše poročilo o tem v našem tisku. Kajti Tomo Česen ima tudi na Poljskem veliko dobrih prijateljev.«

TOMO ČESEN
V MONTAGNES MAGAZINU

VELIKI LJUBEZNI: GORE IN DRUŽINA

Skoraj ne mine mesec, ne da bi prebrali ali kako drugače zvedeli o kakšnem novem uspehu vsestranskega alpinista Toma Česna iz Kranja. Čeprav so naše gore in naši alpinisti na evropskem Vzhodu in so torej tudi vrhunski plezalski uspehi slovenskih plezalcev za Zahodno Evropo manj zanimivi, občasno vendarle tudi v tem tisku preberemo bolj ali manj zadržano novico o slovenskem alpinizmu.

Kar na sedmih straneh razkošne francoske revije »Montagnes Magazine«, ki izhaja na 148 straneh velikega formata in je bogato ilustrirana z barvnimi fotografijami, pa je v letošnji majski številki predstavljen Tomo Česen, ki v intervjuju pravi, da pleza izključno zaradi veselja tako v ledu kot v kopni skali in da ima rad prav vse gore na svetu, najraje in najpogosteje pa pleza sam. Na vprašanje, ali je kakršno veselje zmrzovanje, trpljenje in tveganje v izjemnih smereh in stenah, je odgovoril, da mu je pač tudi to v zadovoljstvo, saj je naposled takšno ali drugačno tveganje pri vsakem vrhunskem športu.